

नेवा: राष्ट्रिय स्थे

च्वमि : दुर्गालाल श्रेष्ठ लय चिनामि : तिर्थ माली

धुन दने धुन सँन्ह्यलं भी फुककं हे छम्ह जुइ धुन
भीगु लागाय् भी स्वयं हे जः जुया धुन लुइ धुन
ह्यांगु भूमिइ अस्टमण्डल ह्यांगु चाः दुने थी नगु
भीगु नेवा: ध्वांय् थ्व हे खः ज्यान भी सकस्या छ्यू
जातितय् स्वायत्त राज्यं लुइ कपं च्वय् फिलिमिलि
राष्ट्र भः भः धायक न्याके भीगु चः तिं भीगु हिं

डि.आर. रवैंद्री

सम्पादकीय

भी छाय् थःथः हे जक विवाद यानाच्वना ?

धाधां थुगुसीया बुंगद्यःया रथयात्रा नं क्वचाइगु जुल। बुंगद्यःया रथ जाह्वलाव्यलय् थ्यनेधुंकल आः भोटो जात्रा नं जुइ अले थुगुसीया जात्रा नं क्वचाइ। थुलिया दथुइ यकव हे घटनाक्रम, चर्चा परिचर्चा थाय् काल। दक्कले न्हापां ला बुंगद्यःया रथया हे खुब चर्चा जुल। धायगु खः सा थुगुसी धात्यें हे बुंगद्यःया रथ ग्यानापुमे हे खनेदुगु खः। अप्वः याना: नुगःया: धुंका: रथ भचा अप्वः धेचूगु खनेदुगु खः। तर, थुगुसी ला पूच्वं जात्रा न्यासानिसें हे रथ बांमलाकक हे धेचूगु खः। रथ धेचूगु हुनिं हे न्हापांगु दिनय् गा: बहाःया: न्यायमाःगु, न्याय् मफुत। नःत्वालय् हे रथ थात। तर न्यागु जूसां रथ सालीपिनिगु प्राविधिक ज्ञान व क्षमतायात प्रशंसा याय् हे माः। थुगुसीया रथयात्रा बालाक हे क्वचाल।

थव छागु चर्चाया विषय जुल। मेगु चर्चाया नं विषय दु। छिं अनुमान यानादीधुंकल। खः, याकः मिसाया खँ। किपुलिइ याकः मिसा लिसें बुंगद्यःया प्रतिमूर्ति स्थापना जुइवं थुकिं तःधंगु विवादया रुप काल। छागु खँ, याकः मिसा छम्ह जिवीत देवीया रुपं किपुलिइ द्याच्वंगुलिइ जिवीत देवीया प्रतिमूर्ति द्यक्मेज्यूगु खँ। थुकिं जीवित परम्पराय् ध्यक्युगु तर्क पानेजुलिसें आपालं संस्कृतिह्यमित्यसं तल। मेगु खँ, बुंगद्यः व याकः मिसा दछिइ छकः जक नापलाइगु मान्यता कथं पानेजुपिं यलया इतिनिसें लाकां तकं मन्त्याःसे किपुलिइ याकः मिसायाथाय् बुंगद्यःया स्वां छाः वनेगु परम्परा। बुंगद्यःयात हे किपुलिइ स्थापना याय् धुंका: आः बुंगद्यः व याकः मिसा दछिइ छकः जक नापलाइगु मख्यधुंकल, न्हिं न्हिं नापं हे दय्यधुंकल। थव अवस्थाय् उकथं स्वां छाः वनेगुया औचित्य मन्त धकाः पानेजुपिन्सं स्वां छाः मवनेगु अडान तल।

खतुं आः थव विषय ज्यनेधुंकल। पानेजुपिं किपुलिइ वनाः याकः मिसायात बुंगद्यःया स्वां छाया नं वय्यधुंकल। तर थुकिं सकल नेवा: तय् न्हाय् भुइल धा:सां पाइमखु। गबलें बुंगद्यःया रथयात्रा हे अलमलया स्थिती, गबलें याः मन्यात, ख्वप्य यंकी धइगु विवाद। गबलें छु गबलें छु। बुंगद्यःया रथयात्रा द्य॑दसं विवाद्य लानावःगु भी नेवा: तय् नितिं मछालापुस्से च्वंगु खँ खः। भी माःगु खँ युल न्ववाना व थःगु हे न्हाय् ध्यनेगु खँ युल न्ववाना, व छकः दुवाले लिबाय्यधुंकल। द्य॑दसं थःगु हे न्हाय् भीसं ध्यनाच्वनागु भीसं चाःला मचाःला ?

बुंगद्यःया नित्य पूजानिसें माःगु पर्व पूजा आदि न्याकेत राज्यं गुलि तिबः बियाच्वंगु दु ? किपुलिइ याकः मिसायात राज्यपाखें छु सुविधा दु ? बियाच्वंगु सुविधा गा: कि मगाः ? परम्पराया निरन्तरताया नितिं छु गुकथंया दुरगामी योजना दु ? थज्याःगु तसकं महत्वपूर्ण विषय भीसं गबलें ल्हवना ला ? संस्कृतिया हे परम्पराया लागिं भीसं गुथि विधेयक विरुद्धया प्रदर्शनीय क्यनागु शक्ति हाकनं क्यनेगु बिचाः यानाला ? मयाना, याना सा बस् भी थःथः हे विवाद याना, भी थः थः हे ल्वाना।

भ्रष्टाचार विरुद्ध जनताया भूमिका

भ्रष्टाचारीत बचय् जुइगु नितिं ददंतक मुदां भ्रष्टाचारीत धुकक जुयाच्वनी। भारतय् चरम रुपं भ्रष्टाचार जुयाच्वंगु आः जक मखु, अंग्रेजी साम्राज्यं देश त्वःताः वंसानिसें जुयाच्वंगु खः। नेहरुया इलय् मिडियाया भूमिका सशक्त मज्यूलिं भ्रष्टाचारया उल चर्चा मजू। ईन्द्रा गान्धी प्रधानमन्त्री जुयाच्वंगु इलय् नं चरमरुपं भ्रष्टाचार जुयाच्वंगुलिं भारतया समाजसेवी जयप्रकाश नारायणं सन् १९७४ सालय् कांग्रेस सरकार्या विरुद्ध आन्दोलन न्याकूगु खः। जयप्रकाश नारायणया नं मुख्य माग खः, जनलोकपाल विधेयक यायुगु यायुगु नितिं दिल्लीया जन्तरमन्तर पार्क्य अनसन च्वन। अन हजारेयात तिबः बीगु नितिं भारतया फुकक थासं दिल्ली वयुगु ज्या जुल। अन्ना हजारेया समर्थनय् जनसागर

“

थव हे हुनिं गुलि नं भ्रष्टाचारया मुदायात कडा रुपं मवंसे भून् षडयन्त्र याना: जनतायात भंगः जक लानाच्वंगुलिं भून् भून् ततःधंगु भ्रष्टाचार काण्ड जुया वनाच्वंगु खः। भारतय् नं ततःधंगु काण्डे काण्ड जुया वनाच्वन। दसुया नितिं खेलभवन निर्माण काण्ड, टेलिकम भ्रष्टाचार काण्ड, हतियार काण्ड अभ धमाधम काण्ड अप्वया वनाच्वंगु इलय् हाकनं लिपा अन्ना हजारे न्हापाया लोकपाल विधेयकयात सक्रिय यायुगु नितिं दिल्लीया जन्तरमन्तर पार्क्य अनसन च्वन। अन हजारेयात तिबः बीगु नितिं भारतया फुकक थासं दिल्ली वयुगु ज्या जुल। अन्ना हजारेया समर्थनय् जनसागर

च्वन।

अप्वः देशय् जनलोकपाल विधेयक पास याना: भ्रष्टाचार निर्मूल यायूत ता:लाःगु खः। भारतय् नं अथे यायमाः धकाः जयप्रकाश नारायणं सरकार्या नेतातय् नं कानूनया दायराय् यायः। कारवाही यानाच्वनी। अमेरिका व पश्चिमी देशय् भ्रष्टाचार म्हवः जुयाच्वनीगु छ्यू कारण थव नं खः। व देशय् चरम विकास जुयाच्वंगुलिं याना: जनतायात अत्याधिक लजगाः बीत ताःलानाच्वंगुलिं चुनावया इलय् पार्टीतसें भोटया नितिं यकव धेबा खर्च यायमाःगु नं आवश्यकता मदु। मेगु कारण खः, पश्चिमी राष्ट्र्या समाजिक संरचना संयुक्त परिवारया बनावट नं खः।

एशियाया अप्वः देशय् संयुक्त परिवारया बनावट जुयाच्वंगुलिं नेतातसें थः परिवार व नातागोत्राया नितिं गुलि फु उल भ्रष्टाचार याना: धेबा मुकेगु स्वयाच्वनी। अविकसित देशया जनतां अप्वः गरीबीया कारणं नं पार्टीया नीति हे चुनावया इलय् धेबा खर्च याना: भोट कायूगु जुयाच्वनी। थव हे कारण याना: नेतातसें थःत जक मखु, पार्टीयात नं अथाह धेबा माःगुलिं देश धातक ज्या याना: सां धेबा मुकेगु यानाच्वनी।

भीगु जःलाखला देय् चीनय् स्वयां नं भारतय् अप्वः भ्रष्टाचार जुयाच्वंगु खनेदु। चीनय् नं भ्रष्टाचार मज्यूगु मखु, तर कानून तसकं कडा अर्थात १००० लख स्वयां अप्वः भ्रष्टाचार जुल धा:सा भ्रष्टाचारीया तर्कुदण्ड तकं बीगु कानून दु। थव हे कारण चीनय् भ्रष्टाचार यायूत तसकं म्याः। भारतय् अथे मखु, कानून हे कमजोर जुयाच्वंगुलिं भ्रष्टाचारीया जौसला अप्वयाच्वंगु खनेदु। अथे धयागु करोडौ करोडया भ्रष्टाचार याःसां

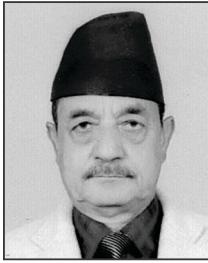
कुहां बयाच्वंगु खना: सरकार जक मखु, विपक्षी पार्टी तकं थारान्हुल। व इलय् विपक्षी पार्टीया नेतात नं अन्ना हजारेयात समर्थनया नितिं जन्तरमन्तर पार्क्य वंगु नं खः। तर जनतां सुं नं पार्टीया नेतातय् विश्वास मदु धकाः अनसन च्वनाच्वंगु पार्क्य दुमकाः। अन्तय् सरकार वंगुना: न्हापा स्वयां नं कडा कानून हया: नागरिक समाजया व्याक्तित्वयूत नं ५०० प्रतिशत दुजःपि नियुक्त याःगु नं खः। तर अभ नं लोकपाल विधेयकयात पूवंक ताःलाकेफूगु मदुनि।

हाकनं सरकारपाखें हे षडयन्त्र याना: विधेयकयात फासाफुस यानाच्वंगु दु। अभ नं भारतय् ततःधंगु काण्ड जुइगु म्हवः मजूनि। अःखः सरकार जनतायात भंगः लायूगु त्वःतुगु मदुनि।

पूवंक प्रजातन्त्र दुगु देश भारतय् ला भ्रष्टाचार म्हवः मजू धा:सा भीगु देश नामधारी प्रजातन्त्रया नामं जाति व धर्मया नामं राजनीतिया खेल म्हिताच्वंपिं नेतातसें भ्रष्टाचारीतयूत हतोत्साही यायूगु स्वइ धकाः कल्पना नं यायम्पाः। बरु इमिसं भ्रष्टाचार अप्वयेकुगु नितिं कानून दय्कातःगु दु। अर्थात करोडौ करोड भ्रष्टाचार याःसां निगू प्यंगु लख जरिवाना याइगु अदालत दु। थवया अर्थे हु धा:सा भ्रष्टाचारीयतयूत हःपा: बीगु ल्याखं हे कानून दय्केगु ज्या यानाच्वंपिं नेतात खः। थव

असफल याइगु स्वभाविक खः। थव अवश्य नं लोकपाल विधेयकयात अवश्य नं लोकपाल विधेयकयात पूवंक ताःलाकेफूगु स्वभाविक खः। थव

મોટો જાત્રા ધ્યાય યાડી ?

प्रेम मान डंगोल

नेपालया थीथी नखःचखः व
द्यःपिनि जात्राया विशेषतां यानाः
हे हलिमय् नां जायाच्चंगु दु । भीगु
तजिलजि व भीगु परम्परां हे हलिमय्
नेपालयात सांस्कृतिक देय धकाः नां
च्चंगु दु । चित्रमय नखःचखः व
जात्रा हनेगु इवलय् भीथाय् नेपालय्
बुंगद्यःया जात्राय् भोटो क्यनेगु जात्रा
अर्थात जाह्वला जात्रा नं जुइ । अथ
प्वाकलं अथवा भोटो क्यनेगु जात्रा
छाय् जुइ धइगु सन्दर्भय् भीगु समाजय्
छू पुलांगु व न्त्यइप्पू किम्बदन्ती
प्रचलित दु ।

छ-हुया दिनय् टैदहया
कर्कोटक नागराजया जहान लानिया
मिखा स्यात् खनी। लानिया मिखा
स्याःगु लंकाबीम्ह बैद्य मामां नागराजा
कर्कोटक मनूया रूपय् थन पृथ्वीलोकय्
चाःहिलाच्वन। व इवलय् बुँइ ज्या
यानाच्वंम्ह छम्ह किसान खन। उगु
इलय् व किसान थः दुगुचिया मिखा
सफा यानाच्वंगु जुयाच्वन। व खनां
मिखाया वासः याइम्ह बैद्य धकाः
च्वनां नागराजां किसानयात् थः
जहानया मिखा स्याःगु लंकाबीमाल
नु, धकाः धाल। किसानया हुँ हे खं
तकं मर्यसे कर यानाः नागराजां वयात
ब्वनायकल।

नरेन्द्रदेवं उपि
निरहेसितं जवनाः
थःथाय् हचि
धकाः सिपाहीतयूत
उजं बियाक्ष्वत ।
जुजुया उजं कथं
निरहेसितं जुजुया
नह्यःने थनेहल ।
जुजुया नह्यःने
थयंकाः नं उपि
निरहं व हे कथं
हालाः ल्वानाच्वन ।
थव खनाः जुजुं आः
थव भोटो बुंगद्यःया
हे जिरमाय् बीजु
सुनां थव भोटो थःगु
खः धकाः दसि
प्रमाणलिसें दाबी याः
वइ, वयात हे दइ
धकाः बुंगद्यःयात हे
बियाबिल ।

टौदह सिथय् थर्काः किसानयात्
मिखा तिसिके बियाः, वयात् नापं
ज्जनाः नागराजा पुखुलिइ कुब्बतात् ।
पुखुलिइ दुने थर्काः अन किसानं
नागराजाया भव्य दरवार खन ।
नागराजाया धात्थेंया रुप, दरवार
खंबलय् किसान अलामल जुल, छु याय्
छु मयाय् जुल । मनमनं य्या नं य्यात,
नागराजाया दरवार खनाः ।

उबले कर्कोटकं थः रानीयात्
किसानया न्त्यःने हयाः वया मिखा
स्यानाः च्चने हे मफु, मिखा स्याःगु
लकाबी माल धाल । आः धाःसा व
किसानयात् फसाद हे जुल । सःगु
ला मखु, मसः धाय् नागराजाया
न्त्यःने द । कुरुणामय्या नां क्याः ‘

खंबलय् कर्कोटक नागराजा तसकं
लय्यताल । ‘का छु फ्वनेयः फ्वँ, छं
धाःगु बी’ धकाः नागराजां किसानयात्
धाल । किसानयात् छु फ्वने छु फ्वने
जुल । थर्यूक मिखा चाःहिकूबलय्
कर्कोटक नागराजा फिनातःगु हिरामोती
जडित स्वय् हे भःभः धाःगु भोटो
खन व व हे छपा: माल धकाः फ्वन ।
कर्कोटक नागराजा नं लय्यतायाच्चंगु
इलय् थम्हं फिनातयागु व रत्न जडित
भोटो हे त्वःताः किसानयात् बिल । व
किसान लय् लय्यतातां व भोटो फिनाः
अन्न थःग छैंपावे लिहांवन् ।

‘तृ.प.नु.। परंगामयक ना पद्धा:
का प्रभु, जिं हुँ नं मस्यू छःपिनिगु हे
शरण्यू वया, थ्व रानीया मिखा स्याःगु
लंकाबीमाल’ धका: हु यायू हु यायू
यायां थःगु गःपत्यू ल्हा संकाच्वंगु,
अन हे पिहावःगु खिति रानीया मिखायू
तय्काबिल । अजूचायापुक किसानया
व वासल उंग्रमयू रानीया मिखा स्याःगु
लन ।

रानीया मिखा स्याःगु लंगु छपा: अर्थे वांछवयातःगु खन ।

खंबलय् कर्कोटक नागराजा तसकं
लयूताल। 'का छु फ्वनेयः फ्वँ, छं
धा:गु बी' धका: नागराजां किसानयात
धाल। किसानयात छु फ्वने छु फ्वने
जुल। थ्यूक मिखा चाःहिकूलय्
कर्कोटक नागराजां फिनातःगु हिरामोती
जडित स्वयं हो भःभः धा:ग भोटो

जाउता रवू है विना का जु जाइ
खन व व हे छपा: माल धका: फवन ।
कर्कोटक नागराजा नं लयतायाच्चंगु
इलयू थम्हं फिनातयाँ व रत्न जडित
भोटो हे त्वःता: किसानयात बिल । व
किसान लयू लयतां व भोटो फिना:
अनं थंग व्हैंपाग्वे लिहांवन ।

जन दः पु छनाख लहाना ।
छन्हुया दिनय् किसानया व हे
भोटो फिनाः बुँइ ज्या या:वन । निभा:
तसकं थिनाच्चंबलय् तसकं तान्वया:
भोटो त्वःताः छमा सिमा क्वय् तया:
बुँ पालेगु ज्या यानाच्चन । उबले हे
अन बुँइ भूत छम्ह वःगु जुयाच्चन ।
व भूतं बुँया सिथय् छ्याय् हिरामोती
दुगु स्वयंबलय् तसकं बांला:गु भोटो
छपा: अर्थे वांछ्यवायातःगु खन ।

बाला:गु भोटो खनेवं ल्वःवनाः भूतं
 व भोटो फिनाः वनाछ्वत् । थःगु सुरय्
 बुँड़ ज्या यानाच्वंह किसानयात भूतं
 भोटो फिनाः वंगु होश हे मन्त । लिपा
 स्वःबलय् ला थम्हं तयाथाय् भोटो
 मदु, भोटो मखनाः किसानया आलाप
 विलाप यानाच्वन ।

दिन बिनावं वन । छन्हु
करुणामय बुंगाद्यःया जाह्वला जात्रा
स्वयत्त किसान जाह्वलाख्यलय थ्यकं
वन । अन भूत नं व हे भोटो फिना:
जात्रा स्वःवःगु जुयाच्वन । थःगु
भोटो खेनवं किसानं भूतयात ज्वना:
भोटो लितार्हि धाल । थ' जिगु भोटो
खः, छं खुयायंकूगु खः । हर्चि जिगु
भोटो धकाः हालाः किसानं भूतया
गःतां ज्वन । भूतं न 'गन जिं थ्य
भोटो खुयाहयागु खः, थ्य ला जिं
लुइकागु खः' धकाः धयाच्वन । उमिगु
थ्य ल्वापुया खं जुजु नरेन्द्रदेवयाथाय्
तक हे थ्यन । नरेन्द्रदेवं उपं निम्हेसितं
ज्वना: थःथाय् हर्चि धकाः सिपाहींत्यूत

उजं बियाद्वत् । जुजुया उजं कर्थ
निम्हेसितं जुजुया न्ह्यःने थनेहल ।
जुजुया न्ह्यःने थ्यक्ताः नं उपि निम्हं
व हे कर्थ हाला: ल्वानाच्चन । थ्व
खनाः जुजुं आः थ्व भोटो बुंगद्यःया
हे जिम्माय बीगु, सुनां थ्व भोटो थःगु
खः धकाः दौस प्रमाणिलासें दाबी या:
वइ, वयात हे दइ धकाः बुंगद्यःयात हे
बियाबिल ।

व हे इलंनिसें आःतकक
बुंगद्यःया जात्राया लिपांगु दिनयू
भोटो क्यनेगु यानावःगु खः। प्यांगुलिं
हे दिशायू भोटो क्यनेगु याइ। थव
भोटो जात्राय् न्हापाया इलयू जुजु
व थौंकन्हयू राष्ट्रपतिलिंसे मन्त्री,
भाईभारदार दक्वसिनं ब्वति काय्माःगु
परम्परा दु। भोटो जात्रा क्वचाःगुलिंसें
बुंगद्यःया मूर्तीयात चिग्वःगु खतयू तया:
कुबियाः बुंगयू लित यंकी। फिनिदंयू
छक्वः धाःसा रथ हे सालाः बुंगयू
लितयंकी। बुंगद्यःयात बुंगयू खुला व
यल तःबहालयू खुला तयुगु याइ।

दरहना

वि.सं. २०८० त्रेत ७

सिथियः, नद्यः

किपा : सामाजिक सञ्जल

पूर्णराजन महर्जन

ई बिकाः तकनं ताउत
देनीपिन्त यकव देनीपिं बाय्
तःन्हयः धाइ । तःन्हयः
तसे यायमाःगु ज्या इलय्
याय् फइमखु । ज्या यायगु
छुं ई न्हयलं काय् धुंकी ।
थज्याःबलय् ज्या यायगु
तालिकाया रथ्याल याय्
मफुत धाय् व ज्या ल्वाकः
बुकः जुइ । छगू ज्या यायां
मेगु ज्या लुमनावइ ।
यानागु ज्या पुमवंकं मेगु
ज्या याय् हथाय् जुइ । नसा
नया च्वं च्वं हे ज्या लुमनाः
मन हथाय् चाइ ।

भीगु जिवय नय् त्वने च्वने जक
दर्या मगाः । नय् त्वनेया लिसें न्हयः नं
दय्यमाः । न्हयः मन्त्रिक न्हयाक्व हे नय्
त्वने दःसां नयाख्वाः वझमखु । न्हयः
मवःपिन नयागु नसानापं पचय मजुयाः
अपच जुइ यः ।

यकव व ताउत देने माःपिंत
तःन्हयः धाइ । भचा जक देनेवं गाःपिन्त
न्हयः सालु धायगु याः । खितिक
जुलिक न्हयलं चाःपिन खिचा न्हयः
धाइसा न्हयाक्व थंसां न्हयलं मचाइपिन्त
कुम्भकर्ण तकं धाइ । खिचा न्हयःतय्
बालाक देने खनी मखु । उकें थज्याःपिं
छुं हाःसः मदुथाय् देनेगु स्वह ।

उसाय॑ बालाका तयत न्हयःया
यकव महत्व दु । न्हयः मगापिन उसाय॑
उलि बालाइ मखु, गुलि गाःपिन
बालाइ । न्हयः मगात धाय् व न्हिँं
हे मह इयातु थें जुयाच्वने यः । याना
यानागु न्या सुथां मलाःथें जुयाः च्वना
च्वनाथाय् च्वने मछुइ यः । मिखा सिकु
सिकु जूथें जुयाः खवाः नापं स्वय् हे
गरखेसे च्वने यः । यकव न्हयः मगात
चलन चल्ती वझु थ्व खँगःसुयातं
गिल्ला याय॑ वाय् हेबाय् चबाय् यायगु
कर्थं धयातःगु मखु । थ्वया मतलव
बालाक देने मज्यू धकाः धयातःगु नं
मखु । देनेगुया नापय् लुकियाः वास्ता
मयासे दे जक देनेगु बानि याय् मज्यू
देनेगु ई बिकाः तक देने मज्यू धयातःगु
खः ।

बालाक न्हयः वय्केगु व यकव
न्हयः वय्केगु धयागु छगू हे मखु । देनेगु
छुं भचाजक हिउपाः वःसां जिवय्

असर लानाः महं नापं मफय् यः ।

थज्याःगु महत्वं जाःगु न्हयः
नं यकव न्हयः वय्कीपिन्त तःन्हयलं
चितासू सीमखु बाय् तःन्हयलं चितासू
मस्यू धायगु याः । भीगु समाजय् यकव
चलन चल्ती वझु थ्व खँगःसुयातं
गिल्ला याय॑ वाय् हेबाय् चबाय् यायगु
कर्थं धयातःगु मखु । थ्वया मतलव
बालाक देने मज्यू धकाः धयातःगु नं
मखु । देनेगुया नापय् लुकियाः वास्ता
मयासे दे जक देनेगु बानि याय् मज्यू
देनेगु ई बिकाः तक देने मज्यू धयातःगु
खः ।

बालाक न्हयः वय्केगु व यकव
न्हयः वय्केगु धयागु छगू हे मखु । देनेगु

इलय् न्हयः वःपिन्त बालाक न्हयः वः

धाइ । ई बिकाः तकनं ताउत देनीपिन्त
यकव देनीपिं बाय् तःन्हयः धाइ ।
तःन्हयः तसे यायमाःगु ज्या इलय्
याय् फइमखु । ज्या यायगु छुं ई न्हयलं
काय् धुंकी । थज्याःबलय् ज्या यायगु
तालिकाया ख्याल याय् मफुत धाय् व
ज्या ल्वाकः बुकः जुइ । छगू ज्या
यायां मेगु ज्या लुमनावइ । यानागु ज्या
पुमवंकं मेगु ज्या याय् हथाय् जुइ । नसा
नया च्वं च्वं हे ज्या लुमनाः मन हथाय्
चाइ । नसा नयागु हे भचा सुख दयक
नय् खनीमखु । मन भचा हे याउँक
तय्यखनी मखु ।

चितासू मसीगु धयागु छगू

दुख खः । नय् त्वने मखनाः जुइगु
दुख धाःसा थ्व मखु । सुनां बियाः
जुइगु दुख नं थ्व मखु । हलसिंतसे
थज्याःगु दुख ताइमखु । स्वाभिमानि
व लगनशीलतसे ताइगु दुख खः ।
थ्व दुख धयागु छगू ज्या यानाच्वंच्वं
मेगु ज्या लुमनाः मन थातं तय् मफइगु
अबस्था खः । नसा नया च्वं च्वं हे
ज्या लुमनाः मन हथाय् चाइगु भाव
खः । छुं नं ज्याख्य॑ मन शान्त यानाः
याय् मदइगु धयागु नं छगू कथंया दुख हे
खः । थज्याःगु अबस्थायात हे चितासू
मस्यू धाइगु खः । अथे ज्याः तःन्हयलं
चितासू मस्यू धाइगु खः ।

स्व. गणेशमान द्यौला
बुदिं : २००८ भाद्र ८ गते
मदुगु : २०८० जेठ २ गते

बिकाः हायेका

लगत द्यःपाला गुथिया नायः भाजु गणेशमान द्यौला ७२ दँय्

आकाभाकां मदुगु थौं न्हयन्हया पुण्यतिथिइ

वय्कःया आत्माया चीर शान्तिया कामना यानाच्वना ।

लिसें थुगु दुःखया इलय् दुःखंकःपिं सकल छेँजःपिंसं

अनित्य संसारयात लुमंकाः नुगः ची फयेमा धकाः

विकाः हायेकाच्वना ।

लगत द्यःपाला गुथिया सकल जः

पूरानो ढल्को, यैं मनपा १७ वडा ।

Binod Maharjan
9841369552, 9808644666

B. Arts

Nayabazar, Kirtipur
4335491, barts4335491@gmail.com

B. Arts

- ★ Banner, Flex Board
- ★ Glow Sign Board
- ★ Sticker Cutting / Printing
- ★ Screen/ Rubber Print
- ★ Self-ink/ Rubber Stamp
- ★ PVC/ID/ Visiting Card
- & all kinds of press works

100% Vegetarian
Sweet Cave
Sweets - Namkeen - Fast Food

Sweet Cave
(जीवन दाईया पसः)
Kalimati, Kathmandu, Nepal
Tel: 4275511, 9741112777, 9851063000

यहाँ भोज तथा पार्टीहरूको लागि चाहिने स्पेशल दही, पनिर, लाखामरी, लालमोहन,
बर्फी, रसबरी तथा अरु विभिन्न परिकारका मिठाईका लागि सम्पर्क राख्नुहोस् ।
आउटडोर भेज क्याटरिङ पर्नि गरिन्छ ।

पारदर्शिताया नापं सकारात्मक बुखँ बिइमाः : एसपी सिंह

उत्तर प्रदेश उपमुख्यमन्त्री ब्रजेश पाठक पत्रकारिता लोकतन्त्रया व्यगु थाँ खः धका धयादीसे “सता व पत्रकारिता मिले जुया लोकतन्त्र बलाके मा:, अले जक देश व राज्यया उन्नति सम्भव दु,” धका धयादीगु खः।

प्रेस क्लब अफ आगरा व उत्तर प्रदेश पत्रकार संघया ग्वसालय् सार्क जर्नलिस्ट्स फोरम् ग्वसालय् ग्वगु ज्याइवः इन्डो-नेपाल-बंगलादेश मिडिया कन्कलेभ-२०२३ य् उपमुख्यमन्त्री भिडियो सन्देशपाखे अथे धयादीगु खः। होटल क्लार्क शिराजय् भारत, नेपाल व बंगलादेशया प्यसःम्ह स्वया अप्पो पत्रकारिपनिगु ब्बति दुगु जुगु उगु ज्याइवलय् “समसामियक परिदृश्यय् मिडियाया चुनौती व समाधान” बिषय गोष्ठी जुगु खः। ज्याइवःया मूपाहाँ केन्द्रीय कानून नाप न्याय राज्यमन्त्री प्रा.एसपी सिंह बधेलं प्रतिस्पर्धा व टीआरपीया कारण गुलि न बुखँ बच्छ अपूर्ण व तथ्यविहीन प्रसारण व प्रकाशन जुयाच्चंगुल अज्यागु बुखँपाखे गलत असर जुयाच्चंगु धका धयादीगु खः। समाज् गुकर्थं गलत पत्रकारिताया लागि म्हासगु पत्रकारिता शब्द प्रयोग याइ, उकर्थं हे प्रशासनिक कर्मचारीया भ्रष्टाचारया त्याग् शब्द च्येगु यानाच्चंगु दु धका धयादीगु खः।

उत्तर प्रदेश राज्यया शिक्षा मन्त्री योगेन्द्र उपाध्यायं सरकार व पत्रकारं समाजया लागि बिचाः यासा जक समस्याया समाधान जुइ धका धयादीगु खः। “पत्रकारिपन्स जनतायात सचेत यायेमा:, संकटकालय् पत्रकारितापिनिगु चेतनाया प्रभाव जिमिस खानगु दु अभिव्यक्ति स्वतन्त्रताय् प्रतिबन्ध लग यागु इलय् पत्रपत्रिका न सः थ्वयकलय् तयादीगु खः।

गणेशदेवी प्रतिष्ठानपाखें थीथी व्यक्तित्व सम्मानित

गणेशदेवी मानन्धर स्मृति प्रतिष्ठानया ग्वसालय् नेपालभाषा ख्यलय् योगदान यानाच्चार्पिं स्वम्ह व्यक्तित्वपिन्त छ्यू ज्याइवःया दथुइ हंगु दु।

ज्याइवलय् जनगायक भूगुराम श्रेष्ठ, वरिष्ठ सिनेपत्रकार बिजयरत्न असंबरे व न्हू प्रतिभा कर्थं म्येहालामि सिद्धार्थ बजाचार्यायात हंगु खः। ज्याइवलय् सिद्धार्थ बजाचार्यायात हनापैलिसे न्याद्वः तकाया प्रतिभा सिरपा:, बिजयरत्न असंबरेयात हनापैलिसे न्याद्वः तकायानेपालभाषा पत्रकारिता सिरपा: व जनगायक भूगुराम श्रेष्ठयात हनापैलिसे नीन्याद्वः तकाया दीर्घ सम्मान लःल्हाःगु खः।

भूगुराम श्रेष्ठ नं म्ये न्यब्बव्यादीगु खः सा जुजुकाजी रंजित, निशा देशार व सञ्जु मानन्धर नापनापं सिरपालं सम्मानित सिद्धार्थ बजाचार्य व आपालं कलाकारतयसं नं सार्गितिक प्रस्तुति न्यब्बव्यादीगु खः।

अथेहे, सुरेन्द्र श्रेष्ठ, सविना मानन्धर, सुरेश मानन्धर, राजेन्द्र डंगोल

व पुचःपाखे जनगायक भूगुराम श्रेष्ठयात विशेष सार्गितिक देढः न्यब्बःगु खः। ज्याइवलय् बागमति प्रदेशया सांसद शैलेन्द्रमान बजाचार्य, नेवा: देय् दबूया नायः पवित्र बजाचार्य, वरिष्ठ शिक्षाविद् हितकरवीर सिंह कंसाकार लगायतया उपस्थिती दुगु खः।

जयसिद्धि गणेश सहकारीया हिदान ज्याइवः

जय सिद्धि गणेश वचत तथा क्रण सहकारी संस्था लिमिटेडया १४ क्वःगु दैमुँज्याया लसताय् निक्वःगु खुसीइ हिदान ज्याइवःया गु दु।

बागमति प्रदेशया सांसद बसन्त मानन्धरया मूपाहाँसुइ ज्यू

हिदान ज्याइवलय् ५१ म्हेसिया ब्बति दुगु खः। सहकारीया अध्यक्ष लक्ष्मण गमालया सभापतित्वय् ज्यू ज्याइवलय् व्यक्तित्वं हिदान यानाच्चार्पिं सकल हिदातपिन्त सुभाय् देछानादीगु खः।

अनोजा गुरुमां मंत

चोभारया सुलक्षणकीर्ति विहारया प्रमुख नांजाःम्ह अनगारिका श्रद्धेय अनोजा गुरुमां मंत। ता: ई न्त्यःनिसे प्वाःया व्यान्सर ल्वचं कयाच्चंह व्यक्तः मेडिसिटी अस्पतालय् वासः याकेगु इवलय् मदुगु खः। ६३ दाँदुम्हवसपोलया इच्छा हेकर्थं वसपोलया सीम्ह धुलिखेल मेडिकल कलेजयात चिकित्सीय अनुसन्धान ज्याया लागि दान याःगु दु। भवतय् जन्म जुयाबिज्याःम्ह वसपोलया गुहस्थी नां शारदा मानन्धर खः। फिंचाँ दुबलय् हेछै त्याग यानाः भारतया बनारसय् वसपोल प्रवर्जित जुयाबिज्याःगु खः। अनं लिहां वयाः वसपोल त्रिशूलीया सुगतपुर विहारय् च्वनाबिज्याःगु खःसा वयां लिपा किम्डोल विहारय्

संघर्षपूर्ण ढंगं च्वनाबिज्याःगु खः। वयां लिपा श्रद्धेय धम्मवती गुरुमांया संरक्षकत्वय् वसपोल धम्मकीर्ति विहारय् च्वनाबिज्यात। लिपा चोभारय् सुलक्षणकीर्ति विहार निर्माण लिपा वसपोल अन हे च्वनाबिज्याःगु खः।

कायस्थ राष्ट्रिय शहिद घोषित

म्वाःम्ह शहिद कर्थं कयातःम्ह मुकेश कायस्थयात सरकारं राष्ट्रिय शहिद घोषणा याःगु दु। वंगु मंगलबाः च्वांगु मन्त्रिपरिषदया बैठकं कायस्थयात राष्ट्रिय शहीद घोषणा यायुगु निर्णय याःगु खः। २०६२/०६३ या निगूणु जनआन्दोलनया घाःपाः जुडुधंकाः व्यक्तः शारिरिक रूपं अशक्त जुयाः च्वनेमाःगु खः। वयां लिपा व्यक्तःया जिवीत शहिद धायुगु याःगु खः।

पूर्वमेयरया...

लाखया दरं उगु इलीनिसे हे भुक्तानी यानावःगु दु। आः वयाः सामाजिक सञ्जाल व छुंसञ्चार माध्यम बालेन शाह हे थ्व सेवा न्यत्याकूगु कर्थं सुच छ्वयाच्चंगु दु। थुकी बालेन्द्र शाहया समर्थकतयसं तकं नं च्यूताः च्वकाच्चंगु दु। छुचः ला बालेन्द्र शाहया बालाःगु ज्या धका: प्रचार यानाच्चंगु द हे दु। थुगु ख्यू बालेन्द्र शाहया हे समर्थकतयसं तकं मेपिन्स यानाथकूगु ज्या नं बालेन्द्र याःगु धका: प्रचार यानाः बालेन्द्र शाहयात बदनाम यायुत स्वःगु, बालेन्द्रया स्वच्छ छावि स्यंकेत स्वःगु धका: धयाच्चंगु दु।

‘मनूतयसं निःशुल्क एम्बुलेन्स सेवा कायखनेमा धिङु सोचं जिसेवा न्यत्याकथकागु खः। महानगरं निःशुल्क एम्बुलेन्स सेवा बियाच्चंगु दु धिङु सन्देश वंगु दु, व महत्पूर्ण ख्यू खः। जस सुनां काल धका: यक्व हालाच्चनेम्वाः इतिहास थः हे साक्षी दु’ विद्यासुन्दरया धापू दु।

बालाःगु ज्या यानावन धाःसा अथे हे प्रशंसकत अप्ययानी। इतिहासयात स्यंकाः थःगु नां दयके

थन आवश्यक हे मदु। अप्वः प्रशंसा वा अप्वः चर्चां भन स्थिती मेकथंया जुइफु धिङु ख्यू य समर्थकत नं सचेत जुइमाःगु खेनेदु। व हे एम्बुलेन्स सेवाया ख्यू छ्म्हेसिगु नां वःसा वाह वाह यायुगु अले मेपिन्स नां वःसा निर्वाचित जुयावनेधुकाः मयाःसे गाःला धायुगु कर्थया ज्या मतदातातयसं नं यायमज्यू। थ्व ख्यू निगुलिं पक्षयात लागू जू चाहे बालेन्द्रया समर्थक ख्यूमा, अथवा विद्यासुन्दरया।

सभामुख...

प्रमण धुकाः व्यवस्थित, प्रभावकारी व नातिजामूलक ढंगं योजना न्त्याःवनीगु लाँयु यच्चुक खेनेदयावःगु दु’ बजाचार्य धयाच्चंगु खः।

सभामुख पाठक कुमारीया दर्शन यानाः आशिर्वाद काययुया लिसे हुमानध्वाखादवार क्षेत्रया ऐतिहासिक, धार्मिक सम्पदाया अवलोकन यानादीगु खः। पाठकं मरुसतः, अशोक विनायक मरु गनेद्याःया लिसे हुमानध्वाखावा व हुमान ध्वाखा दुनेया संग्रहालयया नं अवलोकन यानादीगु खः।

हरेक मंगलवार राष्ट्रियताको लागि समर्पित

मेरो साप्ताहिक
मना सामान्दक **Mero Saptahik**
माला: माला: ब्वनादिसँ।

३८ औं परियत्ति वक्तुव्यकला प्रतियोगिता क्वचाल

ने.सं ११४३ बछलागा अष्टमी
 (२०८० वैशाख ३० गते), खुन्हु ३८
 औं परियति वक्तृत्वकला प्रतियोगिता
 सम्पन्न जय दु।

पञ्चशील पाठ यासे ज्याइवः
न्त्याकूगु खः । श्रद्धेय अनुपमा गुरुमाँया
संयोजकत्वय् बौद्ध केन्द्रया विद्वानपि
निर्णयिक कमिति खः । रीता शाक्यं तृतीय पुरस्कार त्याकूगु
जुल । अथेहे ३९औं परियति
वक्तृत्वकला प्रतियोगिता न्त्याकेते
युवक बौद्ध मण्डल, नेपालयात पा:

थुगु प्रतियोगिता, परियति
वकृत्वकला संचालक समितिया नायः
मोतिलाल शिल्पकारया सभापतित्वय्,
यलया नकबहिल, न्याखाचोकस्थित
नकबहिल बौद्ध परियति केन्द्रपाखें
न्ह्याकूगु खः। उगु ज्याइवलय्
मूपाहाँकर्थ यल महानगरपालिकाया
उपमेयर मञ्जली शाक्य बिज्याःगु
खःसा श्रद्धेय बोधिज्ञान भन्ते पाखें

थुगु कासायू थिथ-थिथ विहार
व बौद्ध परियति केन्द्रपाखे ११ म्ह
प्रतियोगीपिसं ब्वति काःगु खः।
उकि मध्ये मूनि विहार परियति केन्द्र,
भक्तपुराखे मयूजु प्रतिमा सिंह प्रथम
पुरस्कार, श्री अष्टसद्धर्मयतन
विहार परियति केन्द्र, प्रयागपोखरी
पाखे मयूजु सुनिता शाक्यं द्वितीय व
पद्मावती परियति केन्द्र पाखे मयूजु
लःल्हाःगु जुल ।

न्हुगु पुस्तापिसं ब्वति काःगु थुगु
प्रतियोगितायू परियति वक्तृत्वकला
संचालक समितिया सकल दुजःपिं,
नकबहिल बौद्ध परियति केन्द्रया दुजःपिं
नापं विभिन्न व्यक्तित्वपि उपस्थित जुगु
खः। गुरुमांपाखे पुण्यानुमोदन यासे
थुगुसिया ३८ औं परियति वक्तृत्वकला
प्रतियोगिता क्वचित्तागु जुल ।

‘संगीतनाप यात्रा’ तःजिक क्वचाल

ऐरेज्जर राजु खड़काया
सांगीतिक यात्राय् २५ दं जुगु लसताय्
रेशराज प्रोडक्शन प्रा.लि. या ग्वसालय्
‘संगीतनाप यात्रा’ ज्याइवः तःजिक
जुगु दु। यैंया राष्ट्रिय नाचघरय्

जुगु ज्याइवलय् सकिपा 'उस्ताद
जी' या टेलर नं सार्वजनिक याःगु
खः। वरिष्ठ कलाकार नाप नेपाल
चर्चित्र कलाकार संघया अध्यक्ष,
निर्देशक, निर्माता नाप च्चमि मोहन

‘नेवा: सुपरस्टार’ घोषणा

ग्लोबल नेपाल नेटवर्कया
खसालय् नेपालभाषा मनोज्जन
छ्यलय् बिस्कं पहःया सिरपाः नेवाः
सुपरस्टार सिरपाः लःल्हायेगु दु । यैया
सोल्टी ब्यांकेट्य जूगु ज्याइवलय्
कर्जि सुऐन्द्र तुलाधरं मनोनित जूपि
फिम्ह हे कलाकारपि दकले न्हापां
जूगु नेवाः सुपरस्टार ज्याइवलय् नेवाः
सुपरस्टार' जूगु घोषणा यानादीगु खः ।

भिन्तुना जोशी, अन्नपूर्णश्वरी श्रेष्ठ,
रोजिना सुवाल व रजनी खड्गी खः ।
ज्याइवलय् मूपाहाँ कर्थ छ्यालिजुजु
मदनकृष्ण श्रेष्ठ भायादीगु खःसा
ज्याइवलय् ब्वति कापिन्त ग्लोबल
नेपाल नेटवर्कया नायः सुनिलकुमार
शाक्यं लसकुस यानादीगु खः ।
नेवाः सुपरस्टार जूपिन्त हनापैलिसे
महिंत नीढः नीढः तका दां लःल्हाःगु

सुपरस्टरया धलखय् लापि मिंजं
कलाकारपि आर्यम नकःमि, सुरजं
व्यञ्जनकारं, रुपेन श्रेष्ठं थक्वाःमि,
राजु महर्जनं व भोगेन्द्रं मानन्धरलिसं
मिसा कलाकारपि हिसिला महर्जनं,
खः। उगु ज्याइवलय् नांजाःपि
कलाकारलिसं भाषा ख्यःया थीधी
व्यक्तिपि यैं महानगरपालिकाया
पुलाम्ह मेयर विद्यासुन्दरं शाक्यलिसंया
ब्वति द्युखः।

व्यावसायिक कृषिले बनाउँछ सुखी

- निर्वाहमुखी कृषि प्रणालीमा सुधार गरी व्यवसायिक कृषिको प्रारम्भ गरौं,
  - खेतीयोग्य जमिन बाँझो नराखौं,
  - लाखौं खर्च गरेर विदेशिनुको सट्टा स्वदेशमै व्यवसायिक कृषि र पशुपालन गरौं,
  - व्यवसायिक कृषि उत्पादनमार्फत आर्थिक उपार्जन गरौं ।

नेपाल सरकार

विज्ञापन बोर्ड

छत्रपाटी नि:शुल्क विक्रित्सालय (अस्पताल)

स्तरीय शुलभ स्वास्थ्य सेवा सक्रिया निति, असहाय्या निति जक नि:शुल्क

उपलब्ध सेवा

उपलब्ध सेवा	शैल्यक्रिया
• इमरजेंसी	• मोर्तिविन्
• पायधोलोजी	• झारत तंत्री
• एवर रे	• नाक हान घाटी लम्बांग
• हृसी जी	• हाहांनी तथा नाश कम्बांग
• औषधि पसल	• विता विरकार फिल्म कॉडो प्रवर सम्बांग
• अन्तर्रंग सेवा	• गोली रोग

वितरण सेवा

- मृदु रोग
- पृष्ठ रोग
- घटोलोजी
- स्त्री रोग
- वायर रोग
- दम्भ रोग
- गोली रोग
- जाररल मेडिसिन
- चमं तथा यौन रोग
- नाक कान घाटी रोग
- जाररल हेम्प बेक अप
- चाइरोइड
- मधुमेह

मेमेगु सेवा

- ट्रेसिङ
- इंपडुक्टोपी
- कोलोनोस्कोपी
- फिल्डोपेरेट्री
- ग्रासाइंग, कनर टुनर र हकी
- पूरोषी तंत्रो वन इयोग्यात्मा
- ट्रिएटि, हस्तर

**28 घण्टा
ईमरजेंसी सेवा**